

Preek over Johannes 12:24-26
Schildwolde, 2 april 2021 – Goede Vrijdag
Kees van Dusseldorp

Thema: Gekomen om te sterven

votum en groet

Psalm 121

belijdenis DL II, 2,3,5,9

Via Dolorosa

gebed

lezen Johannes 18+19 / afgewisseld met zang Liedboek 587

lezen Johannes 12:23-28

preek

Lied: Een korrel graan

gebed

collecte (tijdens collecte kinderlied: Als ik mijn ogen sluit en denk aan Golgotha)

Psalm 22:11,12

zegen

Broeder, zuster,

Ik heb hier een glas met graankorrels. Tarwe, om precies te zijn. Het zal binnenkort weer gezaaid worden op de akkers. Als je een paar weken later komt, dan vind je weinig van die graankorrels meer terug. Ze zijn vergaan, afgestorven.

Je zult maar een graankorrel zijn. Wat is dan het doel van je bestaan?

Sterven.

Of het nu in de grond is, of in het spijsverteringssysteem van een mens of dier.

Je bent er om te sterven. En daardoor leven te geven.

Dat is de bestemming van de graankorrel.

De pyramides in Egypte hebben schatkamers. Naast de mummies van Farao's en andere belangrijke mensen zijn allerlei kostbaarheden mee-begraven. Wapens, kleren, sierraden. Vaak ook potten met graankorrels. Omdat men dacht dat de gestorvene dit als geschenk kon aanbieden als hij in de andere wereld zou aankomen. Wauw, graankorrels van 5000 jaar oud! Maar als je er even over nadenkt: wat nutteloos eigenlijk. Stoffige, grijze graankorrels. Die niet hebben kunnen doen waar ze voor bedoeld zijn: sterven en nieuw leven geven.

Het klinkt bijzonder om te zeggen: je bent er om te sterven. Dat ieder mens eens sterven moet, is duidelijk. Maar dat het je levensdoel is? Dat je gemaakt bent om dood te gaan? Jezus zegt het wel: 'Ik ben geboren om te sterven. Ik ben gezalft om te sterven. Doodgaan is mijn missie, mijn bestemming.' Niet dat Jezus van jongs af aan wist dat dit zijn doel zou zijn. Hij heeft het moeten leren ontdekken en leren accepteren. Nog steeds roept het grote angst op. 'Ik ben doodsbang, Vader, wat moet ik toch? Ik zou dit zo graag uit de weg gaan. Maar Vader, uw wil wil ik doen. En als dit de weg is naar uw glorie...'

'Ik ga sterven. Daar ben ik voor geboren. Het is mijn levensdoel.' Een bizarre uitspraak van Jezus. Die ons met eerbied vervuld. Voor de bereidwilligheid van Jezus om zijn leven te geven. Hij ziet het als zijn levensdoel. Hij beschouwt het sterven als het hoogtepunt van zijn werk. Dieptepunt en hoogtepunt zijn bij hem hetzelfde.

**

'De tijd is gekomen', zegt Jezus hier voor het eerst. Hij zit in een heel 'goede flow', zouden wij zeggen. Er is veel erkenning en enthousiasme voor hem. Hij heeft zijn vriend Lazarus uit de dood teruggeroepen. De mensen raakten er niet over uitgepraat. Toen Jezus Jeruzalem bereikte liepen de inwoners uit en zong iedereen 'Hosanna, gezegend hij die komt in de naam van de Heer, de koning van Israël'. De leiders, die Jezus haatten, zagen het met kromme tenen aan. 'We hebben niets bereikt. Kijk maar, de hele wereld loopt achter hem aan!', zeggen ze gefrustreerd. Ze zijn nog niet uitgesproken, of er zijn pelgrims uit Griekenland, die geïnteresseerd vragen of ze die Jezus zouden kunnen spreken. Jezus is een beroemdheid geworden. Iemand met wie iedereen zich bezig houdt.

'De tijd is gekomen'. Al een paar keer had Jezus gezegd: 'De tijd is nog niet gekomen'. Maar nu is de tijd wel gekomen. 'De mensenzoon zal tot majesteit worden verheven.' En dan bedoelt hij... zijn kruisiging. Jezus zal worden verhoogd. Maar hoe! Aan een paal met een dwarsbalk. Bloedend, naakt en lijdend.

Is dat zijn verhoging? Is dat zijn majesteit? Bereikt Hij daar zijn bestemming? Het antwoord is 'ja'. Johannes heeft het vaak uit de mond van Jezus opgetekend. 'Ik zal hoog verheven worden. Zoals Mozes in de woestijn de koperen slang op een stok omhoog stak.' De mensen snaptten de woorden van Jezus niet. Het klinkt ons ook bizar in de oren. Bedoelt Jezus het soms sarcastisch? Zo van: 'Kijk eens hoe hoog ik opgetild zal worden? Aan een kruis zullen ze me tentoonstellen!'

Nee, Jezus bedoelt dit niet sarcastisch. Het is hem bittere ernst: zijn majesteit zal zichtbaar worden vanaf het kruis. De verhoging aan de houten paal wordt zijn hoogste roem. Als Hij zijn laatste adem uitblaast, heeft Hij zijn taak volbracht. Hij is werkelijk gekomen om te sterven. Zijn dood zal leiden tot een spectaculaire toename van het aantal mensen dat gered wordt. Iedereen namelijk, die in Hem gelooft.

'Als een graankorrel niet sterft, is hij nutteloos en draagt hij geen vrucht. Ik ben gekomen om te sterven en daarmee nieuw leven te brengen.' De tijd is gekomen. De brede waar-dering voor Jezus is voor hem geen aanleiding om te oogsten, maar om te zaaien. Beter: om gezaaid te worden. Op het moment dat iedereen naar hem kijkt laat Hij zich kruisigen. Het de juiste tijd! Iedereen zal het zien dat Hij sterft. Iedereen zal het erover hebben. Iedereen zal er iets mee moeten. Velen zullen in Hem geloven. En gered worden. Nu is het moment! Hij voltooit zijn missie door te sterven. Overlijden en overwinnen vallen samen. Een absurde combinatie. Zijn kruis is zijn krans.

**

Haat jij je leven? Of hou je van je leven?

Als ik deze vraag buiten de kerk zou stellen, dan hoop ik dat je zegt: 'Ik hou van mijn leven. Ik vind niet alles fijn, en ben niet overal blij mee, maar over het geheel genomen ben ik blij met wat ik heb, wat ik kan en wat ik ben.'

Als iemand zou zeggen: 'Ik haat mijn leven', dan zou ik me daar zorgen over maken. Maak je zoveel ellende mee? Ben je zo ongelukkig met jezelf? Zit je zo knel, dat het voor jou allemaal niet meer zo hoeft? Mocht je zulke gevoelens hebben, dan wens ik je lieve mensen toe, die er voor je zijn. En ik wens je toe dat je je door God geliefd weet.

Haat jij je leven? Of hou je van je leven?

In de kerk klinkt die vraag anders. Jezus zegt: 'Ik ben gekomen om te sterven. Daar werk ik naartoe.' Dat moet op het juiste moment, op de juiste plek en op de juiste manier gebeuren. Niet in een achteraf steegje van Jeruzalem, maar bovenop op de heuvel naast de stad. Die door huurmoordenaars omgelegd, maar met een officiële verklaring van onschuld op zak en tegelijk een officiële vergunning voor een executie. Niet midden in de nacht op een rustig moment. Maar midden op de dag, als al die pelgrims langslopen om het Pesach in Jeruzalem te vieren. Jezus plant zijn dood zorgvuldig. Houdt Hij dan niet van zijn leven? Haat Hij het leven?

Weet je, de vraag is eigenlijk van wélk leven je houdt. Van het leven in deze wereld of van het leven met God? Als Jezus zichzelf vergelijkt met een graankorrel, dan kijkt Hij direct verder. Door te sterven gaat de graankorrel veel vrucht dragen. De graankorrel sterft af. En maakt daardoor ruimte voor nieuw leven. Jezus sterft aan het leven van deze wereld. En opent daarmee het eeuwige leven.

Bij Jezus zie je dat beide soorten levens op gespannen voet met elkaar staan. Omdat Jezus het leven met de Vader het allerbelangrijkste vond werd Hij gedood door de mensen van deze wereld. Doordat Jezus het leven met de Vader voor mensen wilde openleggen, wist Hij dat Hij moest sterven. En wilde Hij ook sterven. Ik ben als een graankorrel, bestemd om dood te gaan. En zo ruimte te maken voor nieuw leven.

Voor Jezus is het het een of het ander. Wie aan het aardse leven verknocht is, die zal het hemelse leven nooit ontvangen. En wie verlangt naar het leven in de nabijheid van de Vader, die zal het leven van deze wereld daaraan ondergeschikt maken.

**

Ligt je focus op het leven in de wereld? Of ligt je focus op het leven met God? Die vraag klinkt vanaf het kruis van Jezus in de wereld. Hij is gekomen om te sterven. Hij is er bang voor, zeker. En toch laat Hij zich kruisigen, sterft Hij aan het leven in deze wereld. Want Hij weet wat het leven met God inhoudt. Hij zegt: 'Ik ben als een graankorrel. Gekomen om te sterven. Hoe zit dat met jou? Ben jij bereid om het leven van deze wereld los te laten? Omdat je het leven van de toekomst niet wil missen?'

Ik heb het idee dat wij dit graag niet te ver uit elkaar willen trekken. Het aardse leven en het hemelse. Je mag toch genieten van het leven hier? Het is toch logisch dat je je inzet voor je welvaart en gezondheid? Het is toch prima dat je je ambities uitvoert, je dromen najaagt en vooruit probeert te komen in het leven? Het is toch niet gek dat je boos wordt als mensen je tegenwerken en je vrijheid inperken? Het is toch heel menselijk om verdrietig te zijn als het kwaad je treft, als er zorg in je hart is, als je moeite hebt met je beperkingen? Het is toch angstaanjagend als mensen zeggen dat ze God belangrijker vinden dan wat de mensen zeggen? Dat ze vanwege de eeuwigheid niet gewoon meedoen met iedereen? Kunnen we niet wat schipperen? Wel een beetje aandacht voor God en geloof, maar ook realistisch blijven. Of nog sterker: eerst zorgen dat je leven in balans komt, daarna kun je nog wel iets gaan doen met je geloof. Of met de kerk. Maar dan moeten de mensen in die kerk wel een beetje meewerken. Het moet wel bij jou passen.

Let op het kruis. Jezus stierf aan het leven van deze wereld, inclusief alle zelfzucht, hebzucht en eerzucht. Hij stierf aan het leven vol tekorten, gebreken en zonden. Die dood is zijn grootste overwinning. Het zet een kruis door al onze menselijkheid. Al onze logische, begrijpelijke emoties en verlangens. Omdat je daarin uiteindelijk dood gaat.

Waar ligt je prioriteit? Bij het leven in deze wereld? Of bij het leven met God? Vanuit het kruis komt die vraag naar je toe. Een vraag waar je niet zomaar klaar mee bent. Die steeds weer gesteld moet worden. Omdat er in mijzelf en in mijn leefwereld steeds de zuigkracht zit die mijn blik naar beneden trekt. Naar de wereld hier-en-nu. Maar het kruis wijst omhoog. Naar de wereld van God.

Deze vraag heeft directe gevolgen voor hoe je in het leven staat. Wat is voor jou het belangrijkste? Waardoor laat jij je leiden? Door de hemel of door de aarde? Door de wereld of door de Heer? Als je je op de aarde oriënteert, zul je nooit de hemel bereiken. Als je je door het kruis op de hemel laat richten, zul je ook op aarde geluk en liefde ervaren.

Jezus is gekomen om te sterven. Dat levert een scherpe vraag op. Die steeds weer om bekering vraagt. Leef je voor de hemel of voor de aarde?

Voelt dat als een oneerlijk dilemma? Als een onleefbare en onmogelijke claim? Of als vage dreiging of een irreëel ideaal?

Hoe doe je dat, prioriteit leggen bij het leven met God? Jezus maakt het simpel: Het is mij dienen en mij volgen. Geen grote broek aantrekken en overal je meningen rondstrooien. Niet angstig worden dat je het nooit goed doet. Niet met je hoofd in de wolken leven, waardoor je mensen niet meer ziet staan.

Nee, gewoon Jezus dienen en Jezus volgen. Tijd maken om naar Hem te luisteren en tot Hem te bidden. Momenten creëren om over Hem te praten. Oog en aandacht houden voor de mensen die Hij op je weg plaatst. Vooral die mensen die hulp en ondersteuning nodig hebben. De hongerigen, de vreemdelingen, de zieken, de eenzamen.

Als je leeft voor de hemel, dan krijg je veel ruimte om op aarde aan de slag te gaan. Bij Jezus vindt je de basis om je in te zetten voor werk, politiek, onderwijs, maatschappij. Met vertrouwen en met plezier. Omdat je niet meer afhankelijk bent van je aardse leven. Daaraan is Jezus gestorven. En jij in Hem. Om het hemelse leven te ontvangen. En hier en nu in praktijk te brengen.

Amen